

Dominikanerna i Lund

Text: Annika Knarrström

För 800 år sedan kom dominikanerna till Lund. Det var en klosterorden, som redan hade funnits i några år Europa. Nu ville de få plats i Danmark och Sverige. I Lund fick de både mark och hus alldeles bakom domkyrkan. Där byggde de upp ett kloster, som fanns kvar i 300 år. Arkeologerna har hittat ruinerna efter klostret, där de ligger kvar under markytan. Ruinerna visar att det var stora byggnader. Klostret var en gång i tiden en viktig del av staden.

Dominikanerna var en klosterorden, som bildades för ungefär 800 år sedan. Den var uppkallad efter prästen Dominicus, som tänkte ut de särskilda reglerna för just den sortens kloster. Vid den här tiden var det fler och fler som hade blivit kritiska till hur kyrkans präster och andra kloster betedde sig. De verkade mer intresserade av att tjäna pengar, än att tänka på Gud och göra gott för andra.

Dominicus ville ändra på det och gjorde regler som sa att man skulle mer predika och berätta om Gud och att man skulle leva på det som människor ville skänka. Och man skulle inte leva avskilt från resten av världen, utan tvärtom ha kloster i staden, där man kunde träffa, hjälpa och lära så många människor som möjligt. Deras viktigaste uppgifter var att be, predika och studera. I stället för munkar och nunnor kallade sig dominikanerna för bröder och systrar. Och de skulle inte bara bo i ett och samma kloster i hela sitt liv, utan flytta runt till olika. Dominikanerna kallas för många olika saker, till exempel tiggbröder. Deras speciella klosterdräkt var svart, så ofta kallades de **svartbröder** (det fanns en annan klosterorden som kallades **gråbröder**).

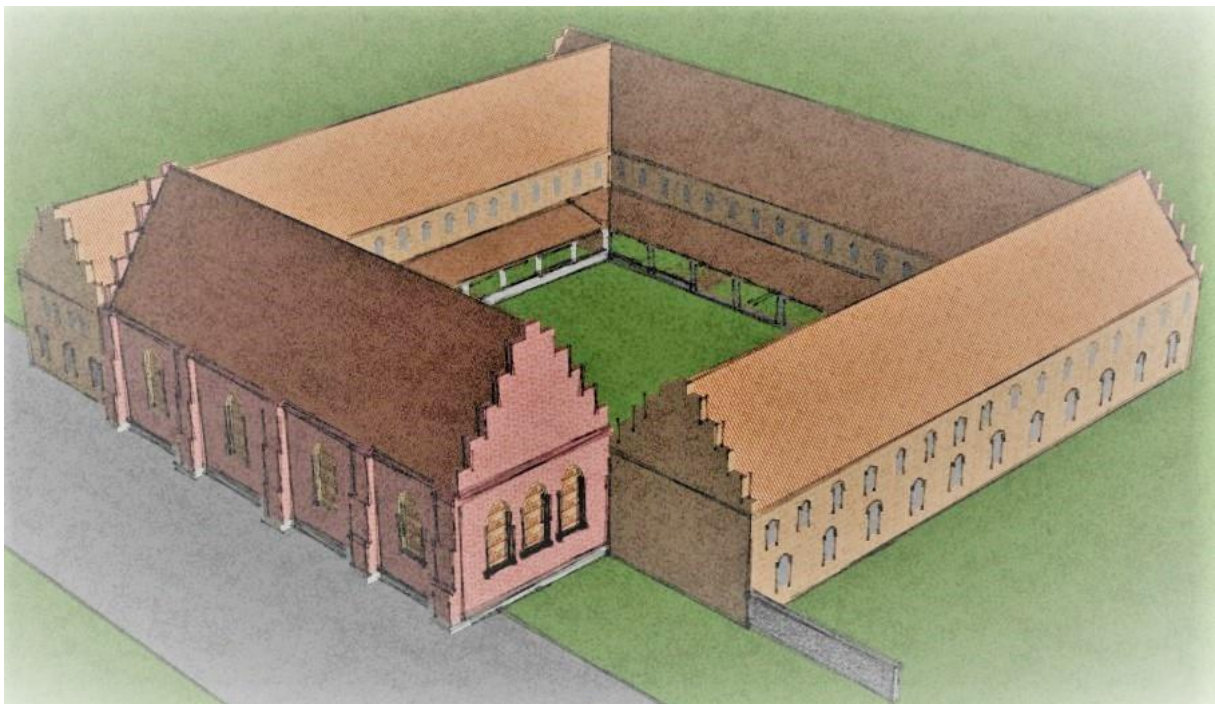
Bildtext: Här är en bild av Dominicus, klädd i dominikanernas dräkt. Det är inte säkert att Dominicus såg ut exakt såhär, för tavlan är nog målad flera år efteråt. Källa:

<https://www.astearcadia.com/it/asta-0007/san-domenico-2238.asp>

Påven, den högste ledaren för kristendomen, godkände Dominicus förslag, så det började byggas många dominikankloster. Efter bara några få år ville dominikanerna komma till Danmark och Sverige.

De bad om lov att deras första kloster skulle finnas i Lund och stadens folk och präster sa att de var välkomna. De fick ett hus direkt bakom domkyrkan, plus mark runtomkring att bygga på. Det var en fin plats att bygga på, eftersom den låg så nära stadens finaste kyrka.

Under 300 år byggde bröderna upp sitt kloster. Det blev så småningom flera byggnader, som hängde ihop som en fyrkant kring en innergård. I husen runt innergården låg sovsalar, matsal, kök, bibliotek, läsesal och förstås brödernas egen kyrka. Det var säkert stora, imponerande byggnader, kanske två till tre våningar höga. De var byggda i tegel och sten, och stenarna hade huggits ut i fina former. Det fanns glasfönster och tunga träportar och dyra dekorationer. Intill klostret fanns en begravningsplats, men en del personer begravdes under golvet i kyrkan. Kanske fanns det också stall, brunnar och sjukrum.

Bildtext: Arkeologerna har hittat ruiner från dominikankonventet i Lund. Det finns inga bilder eller kartor över hur det såg ut, men med hjälp av vad man hittat under marken har man gjort en bild som visar hur det kan ha sett ut. Den grå remsan till vänster i bilden ska vara Kiliansgatan.

För ungefär 500 år sedan bestämde den danske kungen att det inte skulle finnas några kloster i hans land. Dominikanklostret i Lund skulle rivas så snabbt som möjligt. Och så blev det. Hela klostret revs ner och på platsen gjordes trädgårdar. Bara 100 år senare kom folk knappt ihåg var klostret hade legat.

Men för ungefär 100 år sedan skulle det byggas nya hus på platsen. Då hittade man många ruiner efter det gamla klostret. Först förstod man inte riktigt vad det var, utan tänkte att det nog var spåren efter en av stadens många kyrkor. Men när man hittade fler och fler ruiner och dessutom en massa gravar, så insåg man att det måste vara dominikanernas kloster. Idag ligger det hus på den platsen där klostret låg, nämligen i hörnet av Kiliansgatan och Krafts torg.

Bildtext: Det var för ungefär 100 år sedan som man hittade ruinerna efter dominikanklostret. Det var spännande, så man tog ett fotografi. Det står många intresserade personer uppe på kanten av gropen.

Vilka tror du det var som begravdes under golvet i kyrkan i klostret?

Varför tror du att den danske kungen inte ville ha några kloster i sitt land?